

Beszámoló a Gárdonyi Géza Színházban történekről 2026. február 1-től

1. A társulat megújulását indokló statisztikai adatok.

Az elmúlt három évad adatai alapján kijelenthető, hogy a színház népszerűsége drasztikusan visszaesett. Míg a teljes nézőszám harmadával csökkent, a felnőtt közönség bázisa közel 40%-kal zsugorodott.

Nézőszámok alakulása

Évad	Összes nézőszám	Felnőtt nézőszám
2023/2024	27 921 fő	20 072 fő
2024/2025	21 457 fő	15 002 fő
2025/2026	19 739 fő	12 473 fő

A negatív trend a nézőtéri **telítettség (látogatottság)** mutatóinál a legszembetűnőbb: három év alatt a telítettség a korábbi **95,67%-ról** kritikus szintre, mindössze **31%-ra zuhant**. Ez közel **70%-os visszaesést** jelent a kihasználtságban.

A színházi szakmában a **bérletsszünetes előadás** a közönség valódi érdeklődésének legfőbb mérője. Ezek azok az alkalmak, amikor a néző nem egy előre megváltott csomag részeként, hanem egyedi jegyvásárlással, célzottan választja az adott produkciót.

- 2023/2024 évad: 36 db
- 2024/2025 évad: 19 db
- 2025/2026 évad: 12 db

Az adatokból látszik, hogy a bérleten kívüli jegyértékesítés lehetősége **70%-kal esett vissza**. A színház gyakorlatilag elveszítette azt a nézői réteget, amely hajlandó lenne a bérleti konstrukción kívül is jegyet váltani a produkciókra.

Egy bemutató átlagos élettartama (előadásszáma) mindhárom vizsgált évadban alacsony szinten, **15 előadásnál** stagnált.

Ez az előadásszám olyan alacsony, hogy a jegy- és bérletbevételekből lehetetlen visszakeresni a produkció létrehozásának (díszlet, jelmez, jogdíjak) költségeit. A színház jelenleg gazdaságilag fenntarthatatlan modellben működik, ahol a legnépszerűbb darabok sem tudnak elég hosszú ideig műsoron maradni a nézői érdeklődés gyors kifulladásá miatt.

Legnépszerűbb előadás

2023-24-es évad: 28 ea. (**A dzsungel könyve.**)

2024-25-es évad: 22 ea. (**Valahol Európában musical**)

2025-26-os évad: 22 ea. (**Hamupipőke. Gyermekelőadás**)

Bár a színház rendelkezik egy stabil, közel 9000 fős bérletes bázissal, ez a szám önmagában csalóka, mert ennek kétharmada gyermek vagy ifjúsági bérlet.

Eladott bérletek megoszlása

Évad	Gyerek	Felnőtt	Ifjúsági	Szabad/Ön választ	Összesen
2023/2024	4 710	2 076	1 083	142	8 011
2024/2025	4 186	2 627	1 418	224	8 455
2025/2026	5 162	2 706	1 231	124*	9 223

**Tartalmazza a 95 "Ön választ" és a 29 Táncfesztivál bérletet.*

A bérletárak jelenleg olyan alacsonyan rögzítettek, hogy bizonyos esetekben még az előadás közvetlen újrarájátszási költségét (rezsi, ügylet) sem fedezik. A bruttó bevételből levonódó ÁFA, jogdíjak, jutalékok és bérek után a produkció létrehozásának költségeire már nem marad forrás.

Egyetlen előadás mögött egy hatalmas gépezet összehangolt munkája áll: a színészeken és zenészeken túl a dramaturg, ügyelő, sűgő, színpadmester, díszítő, valamint a jelmez-, hang-, kellék-, öltöztető-, fodrász-, varroda-, festő-, lakatos- és asztalosműhelyek munkája. Ezt az apparátust a jelenlegi bevételi struktúra nem képes fenntartani.

A fenti statisztikák bizonyítja, hogy a közönség elfordult a színháztól. A számok azt igazolják, hogy a nézők várják a megújulást: ha az intézmény változatlan társulattal és művészeti koncepcióval folytatná a munkát, a nézőközönség belátható időn belül elfogyna.

Ahhoz, hogy a színház teljesíteni tudja a fenntartói szerződésben vállalt szigorú indikátorszámokat, elengedhetetlen a művészeti élmény fokozása és a társulat frissítése. Szarvas József igazgatói programja – amely alapján a fenntartó kinevezte – éppen ezt a célt szolgálja. Egy felelős vezetőnek az elsőre népszerűtlennek tűnő döntések kockázatát is vállalva kell eszközölnie a szükséges változásokat, mivel az elsődleges cél a Gárdonyi Géza Színház hosszú távú stabilitásának és szakmai hitelének visszaépítése.

2. Művészeti állomány szakmai végzettsége és a jogszabályi előírás helyreállítása

A Gárdonyi Géza Színház jelenlegi, 21 fős társulatának szakmai összetételét és a törvényi megfelelési mutatókat figyelembe véve a szakirányú végzettségekkel kapcsolatban az alábbi tájékoztatást adom:

Tekintettel arra, hogy a Gárdonyi Géza Színház kiemelt előadó-művészeti szervezeti státusszal rendelkezik, a hatályos jogszabályi előírások értelmében (lásd az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló törvény (Művtv.) 11§ (3) bekezdés b) pontját) a színházművészeti intézmények társulatának legalább 60%-a kell, hogy szakirányú

felsőfokú végzettséggel rendelkezzen. Ezzel szemben a Gárdonyi Géza Színház jelenlegi állománya az alábbiak szerint alakul:

- Színművész (egyetemi) végzettség: Jelenleg a 21 fős társulattól mindössze **5 fő** rendelkezik szakirányú **színművész** diplomával.
- A szakmai állomány összetétele: A jelzett 5 főből egy művész az évad végén nyugdíjba vonul, két további kolléga a jövő év folyamán éri el a nyugdíjkorhatárt, két fő pedig szlovákiai felsőoktatási intézményben szerzett diplomát. Ez azt jelenti, hogy jövőre egyetlen magyar nyelvű diplomával rendelkező színművész sem marad a társulatban.
- Egyéb szakirányú végzettségek: További 5 fő rendelkezik drámainstruktor diplomával. Bár ez felsőfokú végzettségnek minősül, szakmai besorolása alapján nem egyenértékű a színművész diplomával.

Megállapítható tehát, hogy a társulat szakirányú végzettséggel rendelkező tagjainak száma kritikusan alacsony, és nem teszi lehetővé a 60%-os törvényi kötelezettség teljesítését. Az új vezetés célja ezen jogszerűtlen állapot felszámolása, és a társulat szakmai színvonalának emelése új művészek szerződtetésével.

További Igazgatói intézkedésként független könyvvizsgálói átvilágítást indítottam.

3. Munkavállalókkal kötött szerződésekben történt változások

A munkaszerződésekben bekövetkezett változásokról szóló tájékoztatást megelőzően idézzük ide, hogy miként rendelkezik a foglalkoztatás, és a kiemelt előadó-művészeti szervezetek követelményei tekintetében a törvény:

- 11. §. (3) bekezdés „*Azt az előadó-művészeti szervezetet lehet kiemelt előadó-művészeti szervezetnek minősíteni, amelynek (...)*”
b) munkavégzésre irányuló jogviszonyban foglalkoztatott művészeinek – ide nem értve a gyermek- és csoportos szereplőket – legalább 60%-a szakirányú felsőfokú végzettséggel vagy művészeti elismeréssel rendelkezik,”
 - 29. § (1) *A művészi és a művészeti munkakör betöltésére létesített határozott idejű munkaviszony – ha a felek eltérően nem állapodnak meg – az évad végéig tart.*
(2) Művészi és művészeti munkakörben határozott időre létesített munkaviszony esetén a munkáltató a továbbfoglalkoztatásra irányuló nyilatkozatát legkésőbb a határozott időtartam lejáratának évének március 1-jéig írásban közli a munkavállalóval.
(4) A munkáltató a munkaviszony meghosszabbítására vonatkozó részletes ajánlatát legkésőbb március 31-ig írásban közli, a munkáltató ajánlatára pedig a munkavállaló április 30-ig írásban nyilatkozik.
 - 30. § (1) *A munkáltató (...) színművész, (...) magántáncos, tánckari tag, segédzínész, csoportos szereplő munkakörben foglalkoztatott határozatlan idejű munkaviszonyát rendes felmondással akkor is megszüntetheti, ha a munkavállaló számára a munkaszerződésben vagy – ha a munkaszerződésben erről nem állapodtak meg – a 31. § (3) bekezdésében megállapított előadásszám legalább 40%-a mértékéig az elmúlt évadban nem tudott és a következő*

évadban sem tud művészi feladatot biztosítani az előadó-művészeti szervezet megváltozott művészeti koncepciójával összefüggő ok miatt.

- Itt azonban figyelni szükséges arra is, hogy: (4) Ha a munkáltató az (1) bekezdés alapján szünteti meg a határozatlan idejű jogviszonyt, a **munkavállalót** az Mt. 77. § (3) bekezdésében meghatározotton felül – kollektív szerződésnek a munkavállalóra nézve kedvezőbb rendelkezése hiányában – **a munkáltatónál fennálló legalább**

a) tízéves jogviszonya után négyhavi,

b) tizenöt éves jogviszonya után nyolchavi,

c) húszéves jogviszonya után tizenkét havi

távolléti díjának megfelelő további végkiegítés illeti meg.

- Évadonként teljesítendő előadásszám színművész esetében 80 előadás, de a munkaszerződésben 40 %-al alacsonyabb vagy magasabb évadonkénti előadásszámban is megállapodhatnak, ez alapján 48 előadásban ha alacsonyabb, 112 ha magasabb.

1. Tánckari tag esetében is szinte ugyan az az eljárás a törvény szerint: 37. § (2) (...) **tánckari tag határozott időre létesített foglalkoztatására** irányuló jogviszony esetén a munkáltató a továbbfoglalkoztatásra irányuló igenlő vagy nemleges nyilatkozatát legkésőbb a **határozott időtartam lejárata előtt négy hónappal írásban közli a foglalkoztatottal.**

38. §. (2) (...) a tánckari tag havi szolgálatszáma legfeljebb huszonnyolc szolgálat, évadonként legfeljebb kétszáznyolcvanhat szolgálat.

(5) (...) tánckari tagot a munkáltató teljes munkaidőben foglalkoztatja, ha a munkaszerződés

c) balett- vagy táncegyüttes esetében legalább 40 balett-, tánc- vagy mozgásművészeti előadás, vagy

d) zenekar, énekar, balett- vagy táncegyüttes évadra vonatkozó szolgálatszáma legalább 80%-ának teljesítését írja elő.

Az igazgató a jogszabályi előírásokkal összhangban – sőt, azokat proaktív módon túlteljesítve – nemcsak a határozott idejű szerződéssel rendelkező művészekkel közölte 2026. március 1-ig a továbbfoglalkoztatásra irányuló nyilatkozatát, hanem a határozatlan idejű jogviszonyban álló munkavállalókkal is.

A társulat összetételének és a munkaszerződések érvényességének felülvizsgálata során az alábbi megállapítások rögzíthetők:

- **Határozott idejű jogviszonyok:** A 2025/2026-os színiévadra vonatkozóan összesen **11 művész** rendelkezik határozott idejű munkaszerződéssel, amely 2025. augusztus 1-jétől 2026. július 31-ig tart. Ezen megállapodásokat még a korábbi vezetés rögzítette; az intézmény jelenlegi vezetése a szerződéses kötelezettségeket tiszteletben tartja, így ezen jogviszonyok idő előtti felbontására nem került sor, azok a hatályuk lejártával szűnnek meg.
- **Nyugdíjba vonulás:** A társulat egy tagja elérte az öregségi nyugdíjkorhatárt. A művész a 2026. februári szerződtetési tárgyalások során jelezte visszavonulási szándékát, így az évad végével nyugdíjba távozik.
- **Munkajogi intézkedés a foglalkoztatási minimum teljesítésének elmaradása miatt:** Az állomány átvilágítása során megállapítást nyert, hogy egy fő színművész két egymást követő évadon keresztül nem teljesítette az előadó-művészeti szervezetek

támogatásáról szóló törvényben (Emtv. 30. § (1) bek.) előírt, a teljes munkaidős foglalkoztatáshoz kötött minimális előadásszámot. Mivel az intézmény számára prioritás a jogszabályi keretek betartása és a közpénzekkel való felelős gazdálkodás, a tartós szakmai nemteljesítés a jogviszony lezárását vonta maga után. A felek közötti megállapodás értelmében a művész 18 havi végkielégítéssel távozik az intézménytől.

A szervezeti változásokat összességében tekintve megállapítható, hogy a jelenlegi társulattól **15 művész** maradása biztos. Emellett a művészeti vezetés további **két nyugdíjas művésznak** is biztosít szerepeket és fellépési lehetőséget, így összesen **17 alkotó folytatja a közös munkát**.

Az évad végén **13 művész távozik az intézménytől**: esetükben a határozott idejű szerződés lejárt, a nyugdíjkorhatár elérése, vagy a törvényi előírások (kötelező előadásszám) nem teljesítése áll a háttérben. Ezzel párhuzamosan a következő évadban **17 új művész és négy egyetemi hallgató** csatlakozik a színházhoz.

Az igazgató 6 fő határozatlan idejű munkaszerződéssel rendelkező művész számára nem talált a következő évad művészeti koncepciójába illeszkedő szerepkört. Tekintettel arra, hogy az érintett munkavállalók foglalkoztatása a tervezett produkciókban az előző évekhez képest várhatóan csökkent volna, a vezetés – a művészek szakmai fejlődését és érdekeit is szem előtt tartva – felajánlotta a munkaviszony közös megegyezéssel, méltányos végkielégítés melletti megszüntetését.

A törvényi előírásoknak megfelelően az intézmény április 30-ig várta a munkavállalók döntését, hogy az évadhirdetés májusban akadálytalanul megvalósulhasson. A folyamat jelenlegi állása szerint négy taggal még zajlanak az egyeztetések, két művész pedig a továbbfoglalkoztatást választotta, így ők továbbra is a társulat tagjai maradnak.

A művészeti állományon kívül július végével egy további munkatárs kerül nyugdíjazásra, aki már három éve elérte az öregségi nyugdíjkorhatárt.

Egyéb, munkaszerződést érintő intézkedés nem történt.

A társulati megújulás az igazgatói pályázattal összhangban történik, a szerződtetési tárgyalások megkezdésekor, február 27-én erről ismét sajtóközleményben adott hírt az intézmény.

“Eger, 2026. február 27. – A Gárdonyi Géza Színház vezetése megkezdte a 2026/2027-es évad művészeti szerződéseinek előkészítését és a társulati egyeztetéseket. A folyamat olyan szakmai és stratégiai irányelvek mentén zajlik, amelyek hozzájárulhatnak a színház művészeti fejlődéséhez, ugyanakkor biztosíthatják a stabil működést is.

A színház vezetésének kiemelt célja, hogy az intézmény új művészeti alapokon nyugvó, a legmagasabb szakmai színvonalat képviselő játszóhellyé váljon. A megújuló alkotói koncepció részeként a színház kiemelt figyelmet fordít a fiatal tehetségek integrálására, lehetőséget biztosítva a jövő nemzedékének a bemutatkozására.

A társulati struktúra átalakításának további meghatározó eleme a nyitottság: a vezetés célja, hogy a helyi színművészek mellett országos hírű, elismert művészek is rendszeresen színpadra léphessenek Egerben, tovább erősítve a színház regionális és országos presztízsét.

A szerződési tárgyalások a tervezett ütemezés szerint zajlanak, a végleges társulati névsort a színház a későbbiekben ismerteti.”

4. Kapcsolattartás a közönséggel

A színház új vezetése számára a stratégiai megújulás alapköve a közönséggel való viszony alapjaiban való újragondolása, amelynek első reprezentatív eseménye a **2026. május 29. és 31. között** megrendezésre kerülő **26/27 GÁRDONYI // NYITOTT_TÉR FESZTIVÁL**. Az eseménysorozat központi helyszínei az egri Dobó tér és a színház épülete lesznek, a programok pedig messze túlmutatnak egy hagyományos évadhirdetésen. Elsődleges célunk, hogy szimbolikusan és fizikailag is lebontsuk a falakat a színpad és a nézőtér között, lehetőséget biztosítva a közönségnek a személyes találkozásra a jövő évad rendezőivel, valamint a társulathoz frissen szerződő és már korábban is itt játszó művészekkel.

A fesztivál koncepciója az interaktivitásra és a közvetlenségre épül: a kulisszajárások során a látogatók betekintést nyerhetnek a színházi gépezet eddig elzárt világába, míg a közös városi biciklizés és az „Évadhirdető beszélgetések” azt a célt szolgálják, hogy a művészek és a városlakók közötti kötelék még szorosabbá váljon. A rendezvény a kultúra legszélesebb rétegeit igyekszik összekapcsolni, ahol az opera és a néptánc természetes egységet alkot a kortárs képzőművészettel és az improvizációval. Legyen szó a „Gárdonyi Unplugged” felolvasóestről vagy a színház büfijét megtöltő táncházról, a vezetés törekvése egyértelmű: a színházat ki kell emelni az elérhetetlen távolságban lévő művészeti intézmény szerepéből, és Eger életének természetes, lélegző közösségi pontjává kell tenni.

5. Tánctagozatban történt változások

A tánctagozat vezetését érintő változások szervesen illeszkednek a színház átfogó művészeti megújulásához, szem előtt tartva a szakmai folytonosságot és az intézményi hagyományokat. Topolánszky Tamás tagozatvezetői megbízatása eredetileg 2025. január 31-ig tartott – igazodva a korábbi igazgató mandátumához –, azonban Szarvas József igazgató úr egyik első intézkedéseként felkérte őt a tagozat további vezetésére a jelenlegi színiévad végéig, 2026. július 31-ig. Ez a döntés garantálta a tavaszi szezon zavartalan szakmai munkáját.

A 2026. augusztus 1-jével életbe lépő vezetőváltás az új igazgatói program művészeti koncepciójának természetes következménye, amelyre számos precedens akad a színházi világban; hasonló folyamat zajlott le tizenöt évvel ezelőtt is, amikor a tánctagozat élén Barta Dórát váltotta Topolánszky Tamás. Fontos hangsúlyozni, hogy a tagozat megszűnéséről szóló híresztelések alaptalanok: az egység változatlan formában működik tovább, csupán a szakmai irányítás frissül fel. A táncosok fluktuációját tekintve: tavaly, 2025-ben 4 fő cserélődött a tánctagozat tagjai között, 2026-ban 5 új táncművész érkezik.

6. Tavaszi gyermekelőadás bemutatásának elmaradása

Az előadás bemutatásának elmaradását egy rendkívül súlyos adminisztratív és jogi hiányosság okozta: az intézmény átvételekor kiderült, hogy az előző időszakban nem történt meg időben a szerzői jogok tisztázása, és nem született meg a szükséges megállapodás a jogtulajdonossal.

A helyzet súlyosságát az alábbi tények határozták meg:

- Érvényes szerződés és a jogtulajdonos hozzájárulása nélkül a próbafolyamat elindítása törvénysértő lett volna.
- A jogdíjkezelés egy rendkívül komplex, gyakran hónapokig tartó folyamat. Mivel a korábbi vezetés ezt nem készítette elő, az új igazgatónak a kinevezése után fizikailag és jogilag is lehetetlen volt ezt a mulasztást a tervezett bemutatóig pótolnia.

Az igazgatóság az utolsó pillanatig törekedett a megoldásra, még az olvasópróbát is elhalasztotta a jogok megszerzésének reményében. Végül azonban a felelős gazdálkodás és a jogszerű működés elveit szem előtt tartva a műsorváltoztatás mellett kellett dönten.

7. Pályázatok

2026. február 1. óta három pályázatot nyújtottunk be, amelyek elbírálásáról az intézmény még nem kapott értesítést. A pályázati célok két új produkció (egy táncművészeti és egy prózai előadás) létrehozására, valamint a honlap fejlesztésére irányulnak.

8. Korábbi évek évadhirdetései

A Gárdonyi Géza Színház 2026/27-es évadának meghirdetésére 2026. május 8-án került sor. Ez az időpont az intézmény elmúlt öt évének legkorábbi évadhirdetése, amely jelentős elmozdulást mutat a korábbi évek gyakorlatához képest:

- 2021: május 14.
- 2022: május 19.
- 2023: június 1.
- 2024: május 10.
- 2025: május 15.
- **2026: május 8.**

A korábbi meghirdetést a műszaki és produkciós előkészítés hatékonyságának növelése tette lehetővé. Az alábbi összehasonlítás a tavalyi évadnyitó előadás (*Ványa bácsi*) és a következő évad első bemutatója (*Quo vadis*) előkészületi szakaszait mutatja be:

Előző évad (2025/2026) – Ványa bácsi:

- Állítópróba: 2025. május 28.
- Tervelfogadás: 2025. augusztus 27.

Következő évad (2026/2027) – Quo vadis:

- Állítópróba: 2026. május 5.
- Tervelfogadás: 2026. május 19.

A fenti adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az intézmény operatív és művészeti tervezése jelentősen felgyorsult és hatékonyabbá vált. Míg a korábbi évadban a tervelfogadás és az állítópróba között három hónap telt el (átnyúlva a nyári szünet utánra), addig az új vezetés alatt a *Quo vadis* esetében ez a folyamat már májusban lezárul.

Ez a **háromhetes előny az évadhirdetésben**, valamint a **több hónapos előny a műszaki előkészítésben** garanciát jelent a 2026/27-es évad zavartalan elindítására. A korai tervelfogadás lehetővé teszi a gyártási folyamatok (dísztet, jelmez, kellék) időbeni megkezdését, elkerülve a szezonkezdeti kapkodást, és biztosítva a magas szakmai színvonalú megvalósítást.